

Core Team möte, 26 april 2024

Deltagare:

Christine Wäneskog, Västerås stad
Jenny Janestam, Västerås stad
Johan Lindström, Eskilstuna kommun
Patrik Nilsson, Eskilstuna kommun
Lena Marmstål Hammar, MDU
Petra Edoff, Samhällskontraktet
Marianne Kiiskilä, Samhällskontraktet
Karin Axelsson, följeforskare Samhällskontraktet

Nya medlemmar

Två nya medlemmar deltog i dagens möte. Jenny Janestam (kvalitets- och utvecklingschef i Västerås stad) och Lucia Crevani (professor i företagsekonomi på MDU). Peter Selegård (Universitetslektor innovationsledning på MDU) tillkommer men hade inte möjlighet att vara med idag. Nya medlemmarna ger oss en starkare koppling till forskare och studenter på MDU och koppling till utvecklingsarbete på Västerås stad.

Fokus 2024 – metoder för radikal förändring och uppväxling

För att uppnå våra mål; kring ett större skifte i hur samhället kraftsamlar för den demografiska utvecklingen krävs större mod i metoder i initiativen, kring uppväxling krävs mer initiativ med koppling till forskare och ett systematiskt arbete med utlysningar. Det kommer vara en stor del av vårt fokus under året.

Vad är en portfölj inom ramen för Samhällskontraktet

En portfölj inom ramen för Samhällskontraktet är inte en traditionell projektportfölj utan snarare en samling av initiativ som syftar till att uppnå specifika samhällsmål. Denna samling utformas genom en process som inleds med en kontextanalys där vi tittar på befintliga forskningsperspektiv och utredningar från förvaltningen, vilket kan leda till nya initiativ. Vi definierar även en tydlig intention för varje initiativ kopplat till önskade samhällsmål.

Initiativen i portföljen kan variera i omfattning och form; från breda åtgärder som sedan specificeras till konkreta pilotprojekt, till mindre, mer riktade insatser. Vi arbetar utforskande, designar och testar prototyper. Denna process är dynamisk och innefattar utvärdering och anpassning, där målet är att skala upp och sprida det som fungerar väl.

Grundtanken med portföljarbetet är att fungera som en innovationsbubbla där vi sammanför forskare, förvaltningar och andra aktörer för att tillsammans utforska och implementera nya lösningar. Det handlar om att skapa en plattform för samarbete och nätverkande som kan ta sig an komplexa samhällsutmaningar.

Inom portföljen diskuterar vi även vad vi behöver "kompostera" eller avsluta för att ge plats för nya, mer effektiva metoder och processer. Förändringens effekt betraktas på alla nivåer, från individuella

tjänster till större policy- och lagförändringar, där varje lager i portföljen interagerar och påverkar varandra från det operativa till det strategiska.

Varje steg och varje initiativ syftar till att stärka vår förmåga att möta framtidens utmaningar genom nyskapande och strategiska partnerskap.

Pågående initiativ i Samhällskontraktet

Måltider och möten för seniorer (Eskilstuna)

I initiativet Måltider och möten för seniorer tittar vi på hur vi kan hitta nya, innovativa lösningar för att uppfylla äldre personers behov av måltider, självständighet och gemenskap. Här har vi nu tre pågående piloter: Leverans av mat för seniorer, Seniorrestaurangen och Pensionärernas bössa.

Framtidens äldreboende (Västerås)

Denna portfölj inkluderar både satsningen på nya äldreboendet Ängsgärdet där nya lösningar ska testas samt utredning om framtidens äldreboende. De symboliserar ett skifte i tankesätt, där äldreboendet inte bara ses som en boendelösning, utan som ett levande ekosystem där integrering och samarbete mellan olika grupper är nyckelelement.

Mobil trygghetslösning för seniorer (Västerås)

Syftet med pilotprojektet är att testa om en mobil trygghetslösning som inkluderar larm och digital ledsagning kan resultera i en mätbar förbättring av hälsa, välbefinnande och trygghet.

Stärka äldres självständighet genom nya servicetjänster (Eskilstuna)

I initiativet Servicetjänster för seniorer tittar vi på hur samhällets utveckling av (digitala) servicetjänster och lösningar kan bättre tjäna vår äldre befolknings önskan om självständighet, valfrihet och kvalitet genom skraddarsydda lösningar för varje individs liv.

Samverkansmodell med civilsamhället (Eskilstuna)

I initiativet Samverkan med civilsamhället tittar vi på hur vi kan utveckla nya samverkansmodeller och etablera samarbete mellan Eskilstuna kommun och det lokala civilsamhället i frågor som stöttar äldre personers behov av meningsfullhet, självständighet och gemenskap.

Portföljövning

Portföljövningen handlar om att systematiskt granska och utvärdera de olika initiativen som ingår i Samhällskontraktet för att förstå hur de ligger till i förhållande till olika kategorier och vilka samhällsmål de siktar på att uppnå, samt underlag för kommande satsningar. Deltagarna arbetar i par för att analysera varje initiativs framsteg och inriktning.

Varje initiativ bedöms utifrån dess relation till olika kategorier som kultur och förmågor, upphandling, och policyfrågor osv. Initiativen ska också klassificeras enligt hur långt de sträcker sig i att uppnå sina mål, och hur de förhåller sig till: nuvarande horisont (lättillgängliga mål), nästa horisont (mellanmål som kräver mer utveckling men inte är alltför riskfyllda), och ny horisont (långsiktiga, transformella mål som formar framtiden).

Ett exempel på ett sådant initiativ är "Måltider och möten", som syftar till att transformera hur tjänster levereras till äldre. Detta initiativ är kopplat till att skapa nya typer av tjänster och berör omfattande policyförändringar. Det involverar också kulturella aspekter, som att omforma invånarnas förväntningar på vem som levererar tjänster, samt juridiska frågor som hur upphandling och lokalutnyttjande kan hanteras.

Behov, idéer och nästa steg

Under mötet genomförde vi övning med post-it lappar för att strukturera och prioritera pågående och potentiella initiativ. Denna övning var indelad i två huvudkategorier: gröna lappar för att identifiera behov och idéer, och orangea lappar för att föreslå nästa steg eller nya projekt.



Gröna lappar (Behov och idéer):

Länkning mellan aktörer: Lucia betonade vikten av samverkan mellan olika systemkomponenter och behovet av forskning kring detta.

Kompetensutveckling och förbättringsarbete: Lena markerade dessa som viktiga områden, särskilt inom äldreomsorgen och hur detta kan integreras med befintlig och ny kunskap.

Inkludering av akademien: Petra lyfte behovet av att engagera forskare med erfarenhet inom framsyn och scenarioanalys, för att bättre förstå miljön och möjliga framtider.

Trygghetslösningar och teknikinteraktioner: Lucia lyfte att det finns mycket kunskap och mycket mer att forska kring kopplat till detta.

SAMHÄLLSKONTRAKTET



Seniorrestaurangen: Marianne lyfte idéer om grafiska paket, marknadsföring och juridisk rådgivning kopplat till projektet, med inblandning av studenter. Även

Småföretagarnas roll: Utforska hur småföretagare kan engageras mer i näringslivet och samhällsinitiativ. Här lyfte Lucia att det finns saker att utveckla och utforska för att involvera fler i näringslivet och småföretagare särskilt.

Jenny lyfte vikten av proaktivt förebyggande arbete som kommer där det även finns många aktörer att koppla på.

Orangea lappar (Förslag på nästa steg):

Matleveranser för seniorer: Ett redan framgångsrikt initiativ i Västerås som kan utökas till nya platser. Möjlig tvilling i Västerås lyfte Christine.

Måltider och möten för seniorer: Även här ser Christine möjlighet till en möjlig tvilling när servicehusen läggs ner i Västerås. Även en möjlig mikrohandling är möjlig. Kan vi presentera initiativet för en grupp i Västerås för att ge de en djupare inblick och se om det kan vara ett tänkbart steg?

Nå de mest utsatta: Strategier för att inkludera svåråtkomliga grupper i samhället utan att kränka deras integritet lyftes av Johan.

Samverkansmodeller med civilsamhället: Djupgående utforskning av vilken typ av stöd som kan erbjudas genom civilsamhället och kommunen lyftes av Johan. Vad finns det för kunskap? Hur kan vi mobilisera civilsamhället till rätt typ av tjänster? Eskilstuna har gjort Eskilstuna enkät med flera tusen svar som kan ge inblick i behov och önskningar.

Servicetjänster och policyförändringar: Initiera större diskussioner kring hur lagstiftning och policyer kan anpassas för att möta samhällets förändrade behov lyftes av Johan. Även Christine finner detta intressant.

Ensamma äldre: Marianne lyfte att kopplat till Seniorrestaurangen finns ett koncept som testats framgångsrikt i Västerås och det är ensamman manskören. En grupp män med olika bakgrund som träffas för att prata om existentiella frågor och sjunga. Drivs av en konstnär som vill bredda till Eskilstuna. Seniorrestaurangen kunde vara platsen.

Anhörigperspektivet i vård och omsorg: Överväga hur anhöriga kan integreras bättre i vårdprocesser och vilken roll de kan spela. Lyftes av Lena.

Nära vård och nya lagstiftningar: Diskussioner kring hur ny lagstiftning kan implementeras för att stärka nära vårdlösningar och medarbetarperspektiv lyftes av Christine.

Sociala insatser och ofrivillig ensamhet. En konkret sak som Johan ansåg vi kunde lyfta in i Samhällskontraktet.

Shared care: Johan lyfte frågan om att förlänga perioden då både kommunen, anhöriga, näringslivet och civilsamhället kan samverka. Hur ser systemet ut för en enskild?

Diskussion och Framsteg:

Övningen bidrog till en djupgående diskussion om hur varje initiativ kan utvecklas, vilka problem som behöver adresseras och hur olika aktörer kan samarbeta för att uppnå dessa mål. Det framkom ett

tydligt behov av att skapa nya samarbeten och nätverk, både lokalt och regionalt, samt att identifiera och adressera juridiska och policyrelaterade utmaningar.

Deltagarna diskuterade också behovet av att kommunicera tydligt både internt och externt, för att säkerställa att alla parter förstår och stöder de förändringar som föreslås. Detta kunde göras genom att skapa olika program t ex Andra gör. Att visualisera förändringsförflyttningen, vilken förflyttning ska vi skapa?

Portföljen skulle kunna användas som planeringsverktyg per initiativ, men samtidigt behövs en portfölj för att koppla samman olika initiativ som tillsammans skapar en förflyttning och där vi har ett lärande mellan initiativen.



Avslutande ord

Alla deltagare ombads höra av sig gällande event och kommunikation som kan vara relevant att planera för inför hösten, ex. om vi vill presentera på Innovationsveckan för att sprida information om våra initiativ och bidra till större skifte nationellt. Region Västmanland en kunskapsdag där vi kan kroka arm med regionen mer.

Tidigare påtalade behov av attitydförändring och kulturförändring gör att vi behöver röra oss utanför initiativens grupp. Vi har tillsammans med Marie (kommunikationsstrateg Eskilstuna) sätta ihop nåt för Kunskapsfesten i Eskilstuna. Tanken är att utgå från hörnstenarna och inte göra något för äldre, äldre utan målgrupp invånare. Men att man kanske får göra enkla små test. Hur kan man göra test för att se att man är tillräckligt stark och snabb nu som bäddar för sen. Så inte bara en dragning utan att man får känna att man behöver göra vissa förändringar.

SAMHÄLLSKONTRAKTET



Skicka gärna förslag i farten när ni kommer på. Så tar vi upp det i våra korta möten.

Med vänlig hälsning

Petra och Marianne

SAMHÄLLSKONTRAKTET

